

Posudek školitele

Bakalářská práce

Jan Pšenička, Ivan Cankar: románové překlady v češtině a jejich recepce

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií, FF UK, září 2020

V své práci se pan Jan Pšenička velmi zodpovědně věnuje popisu a zhodnocení překladů pěti románů Ivana Cankara (1876–1918), klíčové postavy slovinské moderny. A to překladů ze slovinštiny do češtiny z počátku 20. století, přičemž klade důraz na jejich recepci v českém tisku a konfrontuje ji také s přijetím tohoto plodného slovinského autora v jeho domácím prostředí. Analyzuje recepci pěti překladů klíčových románů z Cankarovy tvorby (ze slovinštiny do češtiny): *Na klancu*, *Križ na gori*, *Hiša Marije Pomočnice*, *Tujci*, *Nina* a *Milan in Milena*. V práci se snaží přiblížit i charakter vymezené etapy česko-slovinských literárních styků a představit překladatele ze slovinštiny na počátku 20. století. Kvalitu překladů kriticky hodnotí v kontextu teorie translatologie na poč. 20. století, zejména s ohledem na vybrané lexikum.

Pan Pšenička si vybral velmi vděčné, ale také náročné téma: Ivan Cankar měl dobrou recepci u všech klíčových středoevropských národů – nejvíce ale právě počátkem 20. století právě v českém prostředí – české překlady se objevily dokonce před německými (což lze vnímat jako jistý paradox, protože Cankar žil dlouho ve Vídni).

Kandidát Jan Pšenička se tímto tématem zabývá dlouhodobě a velmi pečlivě a systematicky studoval materiál v knihovnách a archivech po České republice a i ve Slovinsku. Ivan Cankar je klíčovým autorem 20. století, takže pan Pšenička musel prostudovat velké množství materiálu, od monografií o autorovi po prameny o slovinsko-českých vztazích. Jeho seznam použité literatury je vskutku pozoruhodný. Pan Pšenička musel také řešit potíže, které nastaly při dohledávání jednotlivých překládaných děl: některé exempláře byly v pražských knihovnách ztraceny a musel opakovaně do knihovny v Olomouci. Referát se stejnou tematikou představil v prosinci 2018 už na konferenci *Z Lublaně přes Vídeň do Prahy (Ivan Cankar a jeho současníci)*, kterou organizovala KJBS na půdě Národní knihovny ku příležitosti výročí 100 let od Cankarovy smrti. Rok 2018 byl totiž vyhlášen rokem Ivana Cankara a byly pořádány mnohé akce a konference ve Slovinsku i mimo něj. Později toto téma rozšířil na ročníkovou práci a studium problematiky ještě prohloubil právě v překládané v bakalářské práci.

Jan Pšenička bakalářské dílo systematicky rozdělil do několika kapitol. Na začátku se zabývá kontextem slovinsko-českých vztahů na počátku 20. století a obecně recepcí slovinských autorů a zejména Ivana Cankara v české kultuře v tomto období. Nechybí kapitola o slovinské literatuře v tomto období a kapitola pojednávající o hlavních charakteristikách Cankarovy tvorby. Za nejoriginálnější lze považovat kapitoly v druhé části práce, kde se pan Pšenička věnuje jednotlivým překladům. V závěru pak zjišťuje, že jednotliví překladatelé byli značně rozdílné úrovně, citují: „čím lépe překladatel ovládá živý, mluvený jazyk, tím je překlad kvalitnější“. Za výjimečně kvalitní pak považuje překlady Boženy Noskové- Naskové a Karla Vondráška.

Domnívám se, že pan Pšenička napsal výjimečnou bakalářskou práci o slovinsko-českých vztazích, která svým rozsahem a kvalitou přesahuje průměrné bakalářské práce a zaslouží si za ni pouze slova chvály a nejlepší hodnocení.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat známkou výborně.

Doc. PhDr. Alenka Jensterle Doležal, CSc.
školitelka

Praha, 19. 8. 2020